

מאורות אל העבר

ג חשון תשד | 31/10/1934

סמל הלח"י. מאת R-41 - נוצר על ידי מעלה
היצירה(ויקפדיה)

הבריחה הגדולה (בריחת הלח"י מלטרון)

דומה היה כי הקיץ הקץ על לוחמי חירות ישראל. רצח המפקד יאיר שטרן ומעצר רוב הלוחמים בידי הבריטים גרמו למעשה להפסקת פעילותה של התנועה. אולם הלוחמים לא אמרו נואש. אסירי הלח"י שהוחזקו במחנה לטרון החלו בתכנון בריחה שתאפשר להם להצטרף לפעילי לח"י, ולחדש את הלחימה בבריטים. תשעה חודשים נמשכו חפירות המנהרה בעומק שני מטרים ובאורך שבעים ושישה מטרים. החול שהוצא בכיסי האסירים פוזר בערוגות פרחים פיקטיביות שהוקמו ברחבי המחנה, וערבי שירה בציבור הסוו את רעש החופרים. מפוח שנוצר ממעיל משטרתי גנוב סיפק חמצן לחופרים. קו תאורה נסתר הוביל מתא השירותים למעמקי המנהרה. קרשים שפורקו ממיטות האסירים שימשו כתמוכות. בריחתו של אחד האסירים שיצר קשר עם מפקדת לח"י אפשרה את התיאום. בליל ג' במרחשוון תש"ד (31.10.1943) ניתן האות. עשרים איש זחלו במהירות בתוך המנהרה הצרה ויצאו לתוך מעביר מים בצד המחנה שם המתינו להם אנשי המחותרת. אוטובוס שנשכר מראש, המתין בפאתי כפר ערבי סמוך, והוביל את הלוחמים למקומות מסתור ברחבי הארץ. כל הבורחים השתלבו במהירות בפעילות המחותרת. לח"י חזרה לפעול.